

Lukas 7, 1-10 – preek – NGKE – 6-11-‘16

Open?

‘Vrij’?

Waarschijnlijk vraag je je af waar je nú naar zit te kijken.

Dit is de preekstoel en een stuk van het orgel van de Noorderkerk in de stad Groningen.

De kerk waar Annet is opgegroeid.

Daar heb ik heel vaak samen met haar gezeten.

In het ‘autootje’, de organistenbank, daar helemaal links boven.

Trouwens het is ook de kerk waar mijn vader kerkte. Hij komt uit de stad.

En de kerk waar wij getrouwd zijn.

Het gaat mij vandaag om een klein ‘lampje’ waar je zomaar over heen kijkt, met de tekst ‘vrij’ erop.

Dat ging vijf minuten voor de dienst begon branden.

Het betekende dat iedereen die dan nog een plaats zocht overal mocht gaan zitten waar nog een stoel vrij was.

Open?

Dat dateerde nog uit de tijd dat je een zitplaats kon kopen in de kerk. Dat was dan voor een jaar jouw zitplaats waar niemand anders mocht gaan zitten..., totdat het lampje ging branden.

In sommige kerken van de Gereformeerde Gemeente is dat nog altijd zo, heb ik me laten vertellen.

Toen wij er kerkten ging dat lampje nog altijd branden, al werkte het toen allang niet meer zo in de Noorderkerk.

Ik denk dat het toen alleen nog maar diende voor het vrijgeven van de gereserveerde plaatsen.

Maar al werkt het systeem niet meer zo, wij beleven het soms nog wel zo.

‘U zit op mijn plaats’, zei iemand tegen een bezoeker die zomaar ergens in de kerk was gaan zitten. En verderop: ‘deze plaats is bezet, hoor’. De blikken van nog weer anderen maakten haar duidelijk dat een paar banken verderop óók geen plaats meer was en toen is ze maar naar huis vertrokken.

‘Je moet kennelijk’, dacht ze, ‘van te voren reserveren in kerk.’

Dit werd mij jaren later door iemand verteld.

Wat betekent dat ‘open kerken Ermelo’ vandaag eigenlijk?

Dat we voor één keer alle stoelen vrijgegeven hebben?

Of willen we daarmee nu eens duidelijk maken dat we *altijd* open staan voor bezoek, zelfs al denken anderen van niet.

Ja, zelfs nog sterker, dat er voor iedereen altijd plek is in ons midden! Je hoort er net zo goed bij, al ben je niet zo bekend voor ons!

Een kerk is principieel geen besloten ‘club alleen voor leden’.

De laatste stelling verdedig ik vanmorgen en we lezen daarbij een geschiedenis uit het evangelie van Lukas, één van de vier levensbeschrijvingen die er van Jezus in de Bijbel staan. We beginnen bij het zevende hoofdstuk en lezen daarvan de eerste tien verzen.

Le: Lukas 7, 1-10

Een uitzonderlijke vreemdeling

Dit is een wonderlijk verhaal hoor, nog méér dan je denkt.

Allereerst al dat die Joodse leiders zich zo uitsloven voor een heiden.

Dat is heel uitzonderlijk.

Want centurio of niet, hij was een Romein, een heiden.

Ze móchten eigenlijk niet eens met hem omgaan.

Dat was geen raar Joods gebruik, dat was gewoon de wet van God.

Met vreemdelingen, dwz. niet-Joden die de wet niet kennen, ga je niet om.

Zelfs hun volksgenoot Jezus, zou dat niet zomaar doen.

Die centurio, een romeinse officier, was ook al geen doorsneeromein.

Romeinen haten de Joden, moet je weten.

Want terwijl iedereen graag bij de Romeinen wilde horen,

daarom waren het zulke succesvolle veroveraars,

wilden de Joden dat niet.
 Zij wilden de keizer niet vereren.
 De Romeinen zagen hen daarom als vijanden.
 Maar deze centurio niet.
 Hij had zich geliefd gemaakt bij de Joodse inwoners van Kapernaüm.
 Als lid van de bezettende macht heeft hij wel belangstelling voor het Joodse volk.
 Meer dan dat: hij steunt hen heel tastbaar.

Als de slaaf van deze centurio ziek wordt, willen ze wel een goed woordje voor hem doen bij hun volksgenoot, de snel bekend wordende jonge Joodse genezer uit Nazareth: Jezus.

Jezus zal zich erover verbaasd hebben, dat Joodse leiders hem probeerden over te halen een huisbezoek bij een heiden af te leggen. Dat is vreemd gezien vanuit de wet.
 Bovendien is de vraag aan Hem vreemd, Hij kwam bijna nooit langs, bij mensen. mensen komen altijd bij Hem langs.
 Maar als ze Hem de reden van hun verzoek vertellen, gaat Jezus met hen mee.
 Deze centurio is de Joden in Kapernaüm niet alleen 'goed gezind' (5). Hij houdt van hen, staat er. En dat laat hij zien ook:
 hij bouwde voor hen een gebedshuis, de synagoge
 Da's meer dan alleen maar aardig.

Outsider met inzicht

't Wordt nog wonderlijker.
 Zelfs de Heer Jezus is buitengewoon onder de indruk (9)
 Deze centurion is maar niet een vriendelijke buitenstaander,
 die het wel goed voorheeft met de Joden
 Hij begrijpt ook heel goed wat de kern van het Joodse geloof is.
 Hij weet dat ze op hun Messias wachten.
 De nieuwe koning die David zal opvolgen.
 Voor een romein is dat best confronterend.
 Immers een koning in plaats van de keizer!
 Maar hij weet ook, wat er in de Joodse geschriften over hem geschreven wordt.
 Hij begrijpt dat zo goed, dat Hij in Jezus allang de Messias van Israël herkent heeft, in wat hij over Hem hoorde.
 Eerder dan de Joodse leiders in Kapernaüm én die in Jeruzalem,
 ja zelfs eerder dan de eigen leerlingen van Jezus.
 Die herkennen hem pas later, twee hoofdstukken later, te lezen in deze levensbeschrijving (9, 18).
 Méér dan dat hij de Messias van Israël herkent, erkent hij Hem ook persoonlijk als iemand die hem kan helpen en gezag over hem heeft.
 En hij weet ook dat als niemand van de ontwikkelde Romeinen,
 zij hadden ook kundige artsen,
 zijn doodzieke slaaf kan helpen,
 deze Koning dat wél kan .
 Hij ziet ook dat dit geen gewone koning is die je respect toont,
 maar een koning die gezag over leven en dood heeft,
 die verering verdient.

En die hulp kan geven, als geen mens dat meer kan.
 En zo doet het wonderlijke zich hier voor dat gezagsdrager over de Joden die de Keizer niet erkennen,
 zelf de koning van Israël, de Messias, niet alleen erkent,
 maar ook diepe eerbied voor Hem toont.
 En Hem zo vertrouwt dat hij zijn hulp in roept.
 Hij gelooft in Jezus, de Messias.

Hij snapt de verhoudingen ook heel goed.
 Bijvoorbeeld dat deze koning niet zomaar bij hem thuis kan komen.
 Bij hem die ook nog een heiden is.
 Hij begrijpt dat als deze koning gezag heeft, zoals hij dat ook heeft,
 dat een bevel van de koning voldoende is om zijn slaaf te genezen.

Jezus is verbluft,
 zelfs niemand in Israël,
 waar je zou het verwachten,
 Hij is tenslotte de Messias van Israël,
 laat zo'n groot geloof in Hem zien.
 Die wonderlijk outsider met zo'n groot inzicht.

Boodschap

En dan lijkt het net alsof de Heer de centurio voor zijn geloof straft.
 Immers Hij was al naar Hem onderweg, en nu stopt Hij onmiddellijk.
 Hij legt geen bezoek bij Hem af!

Dat is heel anders dan wij zouden doen hè.
 Als iemand met zoveel respect over ons zou spreken,
 dan zouden wij daar best van onder de indruk zijn.
 Maar onmiddellijk zouden we naar hem toegaan,
 hem hartelijk begroeten en ons best doen hem duidelijk te maken:
 'wij zijn ook maar heel gewone mensen, hoor!'.
 Dat heel Nederlands, maar ook heel waar natuurlijk.
 Als mensen staan we allemaal op dezelfde hoogte.

Maar nadat zijn vrienden de respectvolle boodschap van de centurio aan Hem overgebracht hebben,
 toont Jezus zijn respect voor het geloof van deze Romein,
 door niet bij hem langs te gaan.
 Door zijn visie op Hem te respecteren en te bevestigen.
 Ja, immers Hij is ook wie de Romein zegt:
 de Messias van Israël en van de wereld.
 Als bewijs daarvan geneest de slaaf van de centurio,
 zonder dat Jezus bij Hem in de buurt was geweest.
 Iedereen kan zien: het is zo als de Romein gelooft

Jezus doet wel heel gewoon tegen de andere mensen,

en gedraagt zich als mens tussen de mensen,
 maar Hij is niet gewoon.
 Zijn Joodse volksgenoten zagen Hem als niet meer als een Jood uit Nazareth met bijzondere
 genezende gaven, een profeet misschien.
 Zij zien Hem niet als de Messias en behandelen Hem ook niet zo,
 en Hij past zich bij hen aan
 en gedraagt zich ook als een gewone Israëliet.
 want zij weten nog niet beter.

Maar, zodra iemand Hem wel erkent,
 eert Jezus de Messias, de centurio publiek voor zijn geloof.
 Dat is direct ook een boodschap voor al zijn volksgenoten.
 'Hij ziet Wie ik ben, dan is meer dan jullie nu doen.
 Maar zijn geloof is terecht: kijk maar naar zijn slaaf.
 Nog meer dan hij dacht, want ik hoef niet eens een bevel te geven
 -Jezus zegt hier niets-
 en toch is zijn slaaf op slag genezen.'

Open?

Beste gast, we zijn blij dat je op de uitnodiging bent ingegaan.
 Weet wel, 'Open kerken Ermelo' is iets anders dan 'Open Monumentendag'.
 Veel monumenten zijn inderdaad maar één dag per jaar open,
 onze kerken zijn iedere zondag toegankelijk voor iedereen.
 Voel je altijd welkom, ook als je geen lid bent.

Ja, de mensen van deze gemeente, zijn wel lid
 en toch is dit geen 'gesloten club alleen voor leden'.
 Wij gedragen ons wel eens zo, maar dat is niet terecht.
 Iedere groep mensen ontwikkelt zo zijn gewoonten,
 zo gaat dat met mensen.
 Wij niet uitgezonderd.
 Maar onze kerk en de andere kerkelijke gemeenten hier zijn
 voor alles gemeenten van de Heer.
 Jezus van Nazareth, dezelfde van deze geschiedenis.
 Samen met alle andere kerken, wereldwijd.
 Hij heeft hier ons ontzag.
 Hij, de Messias van Israël, is hier Koning
 en wij mogen bij Hem komen.
 Niet omdat we betere mensen zijn,
 maar omdat we weten dat er bij Hem hulp te vinden is.
 Zoals die centurio dat ook wist.
 Ergens in onze familiegeschiedenis en in ons leven, zijn we door Hem geroepen.
 Nog meer dan voor een ziekte, biedt Hij ons hulp voor het hele leven.
 Met zijn hulp raakt het nooit voltooid, geloven we.
 Hij wil dat verlossen van alles dat het bedreigt en onvervuld laat.
 Hij doet dat op zijn eigen wijze en op zijn eigen tijd.
 En dan zal hij ons bevrijden van kwaad, ziekte, zonde en dood en dus ook van zinloosheid.

Dat is een gigantische belofte,
veel meer dan wij ons kunnen voorstellen.
Hij vraagt ons daarom vertrouwen, geloof, in Hem te hebben.
Zo'n geloof als die centurio had.
En Hij zal ook ons geloof respecteren,
net zoals als dat van de centurio.
Als het je gaat om die Heer Jezus, ben je hier altijd welkom.
Het is nl. zijn kerk!
Wij gaan niet over het uitnodigingsbeleid, dat is zijn zaak!

En broers en zussen,
sommigen van jullie komen hier al jaren.
Voor velen van jullie is het hier inmiddels zo vertrouwd,
dat het echt als 'onze' gemeente voelt, en 'ons' kerkgebouw.
En je stoel hier als 'mijn plek'.
Maar 't is zijn kerk en zijn kerkgebouw.
De kerk van de Heer!
Laten we dat niet vergeten.
De Messias van Israël, is de Heer van de wereld,
Heer van alle mensen.
Laten we ook dat niet vergeten
en net zo open zijn als onze Heer dat is,
voor iedereen
En als Hij nieuwe mensen in ons midden brengt,
gemakkelijk een plaatsje opschikken.
want zijn kerk staat altijd open voor iedereen,
en in principe zijn hier alle plaatsen vrij.
Daar hebben we geen lampje voor nodig.

Amen.

(c) ds. Wieb Dijksterhuis, november 2016